

Маловажна Анастасія Русланівна,
курсант навчально-наукового інституту
№ 4 Харківського національного
університету внутрішніх справ

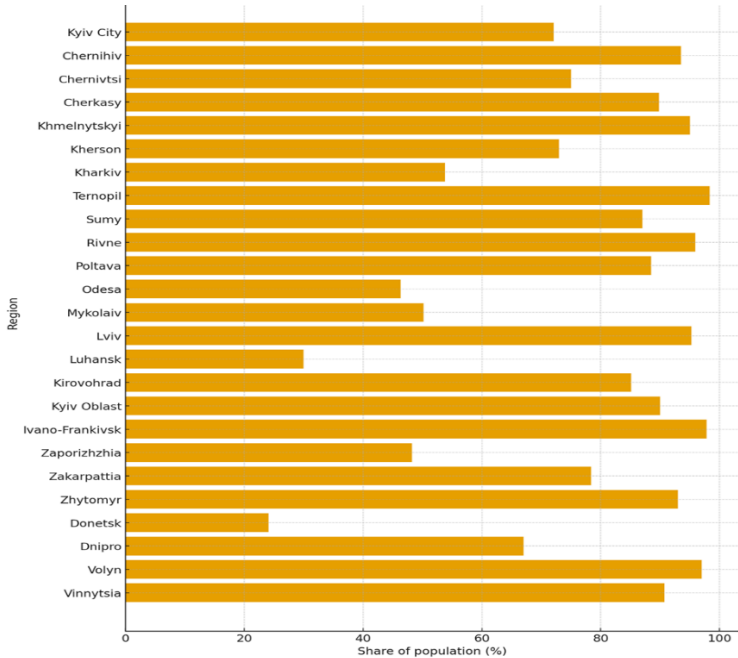
Науковий керівник:

Голопич Інна Миколаївна,
доцент кафедри гуманітарних дисциплін
та українознавства Харківського
національного університету внутрішніх
справ, кандидат педагогічних наук,
доцент

ВИКОРИСТАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ Й ВІЙСЬКОВИХ ФОРМУВАНЬ

Від часу створення нашої держави, українська мова стала символом незалежності, державності та єдності народу. Згідно із чинним законодавством, українська мова є єдиною державною мовою та відіграє надзвичайно важливу роль у діяльності державних органів, адже саме завдяки їй здійснюється управління, передається офіційна інформація, ухвалюються закони, накази й розпорядження.

В умовах воєнного стану, коли Україна бореться за свою територіальну цілісність і незалежність, мова набула особливого символізму незламного духу нації, який є одним з об'єднуючих чинників всіх підрозділів та структур задля однієї мети – захисту Батьківщини. Однак на теренах нашої держави все ще залишається невирішеною проблема щодо рівня володіння державною мовою в різних регіонах.

Рис.1 Рівень володіння державною мовою

На рисунку 1 зображено графік рівня володіння державною мовою, відповідно до якого можна зробити висновок, що найнижчий рівень володіння державною мовою спостерігається у Донецькій та Луганській областях. Це зумовлено подіями, які відбулись у XX столітті: спочатку знищенням під час голодомору україномовного населення, а потім великим переселенням на території цих областей російськомовних працівників важкої промисловості, інженерів та шахтарів, що в свою чергу призвело до змін у мовному балансі.

На третьому місці – славне місто Одеса, куди їхали в радянські часи моряки, інженери, студенти, митці. Система освіти перейшла повністю на російську мову. Одеса жила в інформаційному просторі газет, музики, телебачення.

І все-таки, на тлі останніх подій, в українському суспільстві відбувається багато змін, зокрема змінюється мовна ситуація у містах. Змінюються люди, їхні погляди на нашу історію. Все, що колись було непорушним, піддається переосмисленню. У процесі декомунізації перейменовують назви населених пунктів, вулиць, використовуючи більш питомі українські назви. Наприклад, вулицю Чапаєва перейменовали на Калинову, а бульвар імені Юр'єва – на Жасміновий. Таким чином змінюється навіть сама внутрішня структура простору. Війна зробила видимим те, що раніше залишалось непомітним: власний культурний код, пам'ять, мова.

Використання української мови в офіційній діяльності державних органів та військових структур є однією з основ функціонування суверенної держави. Коли накази, розпорядження та офіційні повідомлення видаються українською мовою, це не лише виконує законодавчу норму, а й зміцнює державність, підкреслює національну ідентичність і забезпечує чіткість та однозначність у спілкуванні між усіма представниками влади.

Військові використовують мову для подання команд, звітів, рапортів та службового спілкування. Це надзвичайно важливо, адже у сфері оборони навіть найменше непорозуміння може призвести до фатальних наслідків. Єдина державна мова гарантує, що кожен військовослужбовець – незалежно від місця походження чи рідного діалекту – розумітиме команди правильно й точно. Таким чином, українська мова виступає фактором бойової злагодженості, дисципліни й ефективності дій армії.

Згідно з Конституцією України та закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної», всі закони, розпорядження та накази мають складатися виключно державною мовою. Таке правило забезпечує правильне розуміння текстів й унеможливорює подвійне їхнє сприйняття. Українська

мова в офіційній комунікації – це ознака порядку, правової культури й державної відповідальності.

З метою забезпечення належного знання української мови серед військовослужбовців, у Збройних силах України планується впровадження спеціальних курсів із вивчення та вдосконалення української мови [1]. Ці курси сприятимуть впевненому використанню української мови для подання команд, їх чіткого виконання, допоможе безпомилково висловлюватись під час виступів чи міжособистісного спілкування. Також ця ініціатива забезпечить відповідне оформлення документів, адже правильність написання тексту, вживання розділових знаків – запорука чіткості, зрозумілості та професійності будь-якого документу. Мова для воїнів стає не просто засобом комунікації, а символом честі, обов'язку й любові до своєї Батьківщини.

Отже, українська мова є важливою складовою в діяльності державної влади й військових формувань, оскільки вона слугує не лише засобом комунікації, а й допомагає створити чіткість, єдність й однозначність управлінських і командних процесів.

Список використаних джерел

1. Альона Павлюк. В Україні створять мовні курси для військових – Кремень. URL: <https://life.pravda.com.ua/society/2024/01/29/259108/> (дата звернення 04.11.2025).

2. Діаграма рівня володіння державною мовою. URL: <https://chatgpt.com/> (дата звернення 04.11.2025).